

مدرس فرزانه

فرازهایی از سیره علمی، عملی، اخلاقی و سخنان
حضرت آیت الله حاج شیخ غلام رضا رحمانی همدانی رحمته الله

حجت الاسلام و المسلمین

علی اصغری همدانی

ادارات کتب الشاه

اصغری همدانی، علی، ۱۳۴۷ -	نیرشانیه
مدرس فرزانه / فرزانه از سوره علمی، عطی، اخلاقی و سخنان حضرت ابی‌الله حاج شیخ غلامرضا	عنوان و نام پندآور
رحمانی همدانی / علی اصغری همدانی.	
فر: کشف الغطاء، ۱۳۹۶.	مشخصات نشر
۵۸۴ صفحه: مصور، ۲۱/۵ x ۱۲/۵ م.م.	مشخصات ظاهری
978-۹60-5952-53-7	شابک
هیا	وضعیت فهرست نویسی
کتابخانه	یادداشت
فرزانه از سوره علمی، عطی، اخلاقی و سخنان حضرت ابی‌الله حاج شیخ غلامرضا و رحمانی همدانی.	عنوان دیگر
رحمانی همدانی، غلامرضا، ۱۳۷۵-۱۳۸۰.	موضوع
مجنه‌ای و علما -- ایران -- همدان	موضوع
Ulama -- Iran -- Hamadan	موضوع
مجنه‌ای و علما -- داستان	موضوع
Ulama -- Fiction	موضوع
۱۳۴۷ الف ۳ / ۳۵۵/۲ BP	رده بندی کنگره
۲۹۷/۹۹۸	رده بندی دویی
۵۲۷۷۳۹۷	شماره کتابشناسی ملی

اسنادات کتابخانه

عنوان کتاب: مدرس فرزانه

تألیف: حجت الاسلام والمسلمین علی اصغری همدانی

ناشر: کشف الغطاء

صفحه آرابی: مهدی محقق

امور رایانه: کامپیوتر رایان مهر (قروه دره‌زین ۰۸۱۳۶۶۶۳۶۸۱)

چاپخانه: سبحان

نوبت چاپ: یکم / ۱۳۹۲

تیراژ: ۱۱۰ نسخه

قیمت: ۵۵۰۰۰ تومان

شابک: ۷-۵۳-۵۹۵۲-۶۰۰-۹۷۸

قم - خیابان ارم - پاساژ قدس - طبقه پنجم - پلاک ۱۸۵

تلفن: ۰۲۵/۳۷۷۴۹۰۵۰ همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۴۶۷۲

فهرست مطالب

۱۵	پیش گفتار
۱۷	مقدمه
۱۹	فصل ۱ / رؤیای صادق و الهام بخش
۲۵	فصل ۲ / انگیزه‌های تألیف کتاب
۲۵	۱- سپاس‌گزاری شاگرد از استاد خود
۲۶	۲- بزرگداشت مقام والای پدر معنوی
۲۸	۳- معرفی یک عالم برجسته به دیگران
۲۸	۴- زنده نمودن نام و یاد یک عالم برجسته
۳۰	۵- درس آموز و عبرت انگیز بودن تاریخ
۳۱	بخش یکم / مروری کوتاه بر زندگی مدرس فرزانه
۳۳	فصل ۱ / شناسنامه مدرس فرزانه!
۳۵	فصل ۲ / عضو گروه تحقیق مجمع رجال الحدیث
۳۷	فصل ۳ / در محضر اساتید بزرگ
۳۹	فصل ۴ / برخورداری از نعمت دوستان خوب
۴۱	فصل ۵ / کتاب‌هایی که تدریس نمود
۴۵	فصل ۶ / دارای ویژگی‌های برجسته

- فصل ۷ / اسامی گروهی از شاگردان ۴۹
- فصل ۸ / سنگ نوشته مزار ۶۷
- بخش دوم / داستان‌هایی از زندگی مدرّس فرزانه ۶۹**
- داستان ۱ / فقط درس‌تان را بخوانید! ۷۱
- داستان ۲ / حرف حساب، جواب ندارد! ۷۳
- داستان ۳ / مدرّس همدانی ۷۶
- داستان ۴ / بفرمایید، این بالا بنشینید! ۷۹
- داستان ۵ / بسیار بحث، نقاد و پرسش‌گرا! ۸۳
- داستان ۶ / محصلی پر تلاش و مدرّسی پُر توان! ۸۵
- داستان ۷ / شرکت در جلسات درس خارج مکاسب امام خمینی رحمته الله علیه ۸۸
- داستان ۸ / اخلاق پُر جاذبه و تواضع مثال زدنی ۹۱
- داستان ۹ / لبخند حضرت امام خمینی رحمته الله علیه ۹۳
- داستان ۱۰ / اعتراض به بی‌کار شدن کارگران ۹۶
- داستان ۱۱ / نسبت ناروای نادانان! ۹۹
- داستان ۱۲ / میزان نمودن بار کج‌الّاغ ۱۰۹
- داستان ۱۳ / اقدام علمی و کمک مالی ۱۱۱
- داستان ۱۴ / یک قطعه فرش به عنوان جایزه ۱۱۴
- داستان ۱۵ / سخن گستاخانه ۱۱۸
- داستان ۱۶ / اقتدا به امام راتب مسجد ۱۲۴
- داستان ۱۷ / فقط درس‌ات را بخوان! ۱۳۶

- داستان ۱۸ / صحنه زیبا ۱۲۹
- داستان ۱۹ / حافظ امانت‌های مردم! ۱۳۱
- داستان ۲۰ / مثل آقای رحمانی بشوید! ۱۳۳
- داستان ۲۱ / به منزله ده نفر! ۱۳۵
- داستان ۲۲ / شاگرد روضه خوان ۱۳۷
- داستان ۲۳ / ذکر برای از بین رفتن فراموشی ۱۳۹
- داستان ۲۴ / برخورد با منکرات ۱۴۱
- داستان ۲۵ / از طرف نمازگزاران مسجد ۱۴۳
- داستان ۲۶ / رسیدگی فوری ۱۴۵
- داستان ۲۷ / گزاف و آسان، نبُود! ۱۴۷
- داستان ۲۸ / تفاوت میان دو آرزو! ۱۵۰
- داستان ۲۹ / دعا برای ادای قرض ۱۵۳
- داستان ۳۰ / سینه بی کینه ۱۵۷
- داستان ۳۱ / به استقبال ایشان می‌رویم! ۱۵۹
- داستان ۳۲ / جلوی مهمان گذاشتنی است! ۱۶۱
- داستان ۳۳ / من، آیت الله نیستم! ۱۶۵
- داستان ۳۴ / طلبه، نباید کم رو باشد! ۱۶۷
- داستان ۳۵ / درس امروز را درست فرا بگیرید! ۱۷۱
- داستان ۳۶ / فرزندان حقیقی من ۱۷۳
- داستان ۳۷ / در نیاوردن لباس روحانیت ۱۷۶

داستان ۳۸ / نقاد و بَحّاث در همه جا و با همه کس!

داستان ۳۹ / درس عملی اخلاق

داستان ۴۰ / باشد، برویم!

داستان ۴۱ / اهدای خون، در راه اسلام

نامهٔ علمای ایران به حضرت آیت الله خوئی رحمته الله علیه ----- ۱۹۷

جواب حضرت آیت الله العظمی خوئی به علمای اعلام ایران ----- ۲۰۴

پیام تسلیت مقام معظم رهبری به مناسبت رحلت آیت الله خویی رحمته الله علیه ۲۱۰

داستان ۴۲ / سه مدرسهٔ علمیّه در قم

داستان ۴۳ / حلّ مشکل نیازمندان

داستان ۴۴ / ای کاش استادمان زنده بود!

داستان ۴۵ / دشواری‌های اوایل طلبگی

داستان ۴۶ / فدایی دین و قرآن!

داستان ۴۷ / معالجهٔ بیماری پیرمرد فقیر مریض بی کس!

داستان ۴۸ / دوست صمیمی کاشانی

داستان ۴۹ / هزینهٔ سفر حجّ دوست خود

داستان ۵۰ / اولین سفر حجّ

داستان ۵۱ / کمک به والدین دوست خود

داستان ۵۲ / مهمان کاشانی

داستان ۵۳ / پذیرایی امام رضا علیه السلام

داستان ۵۴ / بی خبر از معنای تکبر

داستان ۵۵ / ما به حرف شما گوش نمی دهیم!

- داستان ۵۶ / آن روز، بسیار خوش گذشت! ۲۵۷
- داستان ۵۷ / خوراک آبگوشت ۲۵۹
- داستان ۵۸ / ای کاش شما در قم بودید! ۲۶۱
- داستان ۵۹ / ای کاش، خانه مرا می خریدند! ۲۶۳
- داستان ۶۰ / پس خود من، چی هستم؟! ۲۶۴
- داستان ۶۱ / همین جا خوب است! ۲۶۵
- داستان ۶۲ / فرش مرغوب از ندریانی ۲۶۷
- داستان ۶۳ / بیا، کمی با هم بنشینیم! ۲۶۹
- داستان ۶۴ / همراهی، پاسخ گویی و ایثار! ۲۷۱
- داستان ۶۵ / بهترین غذا ۲۷۳
- داستان ۶۶ / کتابخانه بزرگ شخصی ۲۷۶
- داستان ۶۷ / صبر کنید! ۲۸۱
- داستان ۶۸ / اهمیت جلسه علمی ۲۸۳
- داستان ۶۹ / بی چاره عروس! ۲۸۷
- ۱- متن کلام استاد شهید علامه مطهری رحمته ۲۸۸-----
- ۲- متن کلام علامه ابوالحسن شعرانی رحمته ۲۹۰-----
- ۳- سرگذشت حضرت قاسم علیه السلام در روز عاشورا! ۲۹۲-----
- داستان ۷۰ / تعبیر یک رؤیا ۳۱۷
- داستان ۷۱ / باید در پشت پرده بنشینیم! ۳۲۰
- داستان ۷۲ / به آن چه می دانید، عمل کنید! ۳۲۴
- داستان ۷۳ / پرهیز از خلوت با نامحرم! ۳۲۷

- داستان ۷۴ / خبر دادن از چگونگی مرگ خود ۳۳۳
- داستان ۷۵ / یک روز پیش از ارتحال ۳۳۵
- داستان ۷۶ / نحوه رحلت ناگوار ۳۳۷
- بخش سوم / خاطراتی از زبان مدرّس فرزانه ۳۴۵**
- خاطره ۱ / جلب رضایت پدر ۳۴۷
- خاطره ۲ / مهاجرت به نجف ۳۵۰
- خاطره ۳ / مورد توجه ویژه اُستاد ۳۵۳
- خاطره ۴ / صمیمی با اُستاد ۳۵۵
- خاطره ۵ / جای خالی حاج آقا مصطفی علیه السلام ۳۵۹
- خاطره ۶ / ختم سوره قدر ۳۶۱
- خاطره ۷ / محبوبیت امام موسی صدر ۳۶۳
- بخش چهارم / رؤیاهای صادقه پس از ارتحال مدرّس فرزانه ۳۶۵**
- رؤیای ۱ / سیبها از دستمال می‌ریزند! ۳۶۷
- رؤیای ۲ / گوش دادن به تدریس شرح لمعه ۳۶۹
- رؤیای ۳ / افشای یکی از اسرار عالم آخرت ۳۷۱
- رؤیای ۴ / دست بوسی، کافی نیست! ۳۷۴
- رؤیای ۵ / بفرست بیاید، می‌رسد! ۳۷۷
- رؤیای ۶ / کمک علمی به شاگرد خود ۳۷۹
- بخش پنجم / مصاحبه روزنامه رسالت با مدرّس فرزانه ۳۸۱**
- قسمت یکم / که پیش از ارتحال مدرّس فرزانه چاپ شد ۳۸۳

۳۹۰

قسمت دوم / که پس از ارتحال مدرّس فرزانه چاپ شد

۳۹۹

بخش ششم / نکته‌های گوناگون از بیانات مدرّس فرزانه

۴۰۱

فصل ۱ / نکته‌های قرآنی

۱- حوادث عالم، عبرت آموزند! ----- ۴۰۱

۲- سه فرمان مهم خداوند به مسلمانان ----- ۴۰۴

۳- شعور و ادراک همه موجودات عالم! ----- ۴۰۴

۴- خداوند، هرگز بازخواست نمی‌شود! ----- ۴۰۵

۴۰۷

فصل ۲ / نکته‌های اعتقادی

۱- دلایل یگانگی خداوند متعال! ----- ۴۰۷

۲- تماشاگر آفرینش جهان! ----- ۴۰۷

۳- استدلال یک سقا بر وجود خداوند متعال! ----- ۴۰۸

۴- راه تکثیر نسل فرشتگان! ----- ۴۰۸

۵- زنده کردن و میراندن، کار خداوند است! ----- ۴۰۸

۶- انجام هر کاری به خاطر یک غرضی است! ----- ۴۰۹

۷- دعا برای رفع مشکلات زندگی! ----- ۴۱۰

۸- ذکر برای رفع حالت فراموشی! ----- ۴۱۰

۹- ابن سکیت، شهید مدافع ولایت و امامت! ----- ۴۱۰

۱۰- علت غیبت امام زمان (علیه السلام)! ----- ۴۱۳

۱۱- لَهْلَکَ عُمَرَا! ----- ۴۱۶

۴۱۸

فصل ۳ / نکته‌های اخلاقی

۱- مثال ادبی با پیام مهم اخلاقی! ----- ۴۱۸

۲- معنای کار باتقوا! ----- ۴۱۹

۳- درس اخلاق من به شما! ----- ۴۱۹

۴- از آداب سر سفره غذا!-----۴۲۰

۵- مانند مساکین غذا بخوریم!-----۴۲۰

۶- تفاوت میان غذا خوردن فقیر با امیر!-----۴۲۱

۷- دفاع علامه حلی رحمته از خواجه نصیر طوسی رحمته!-----۴۲۱

۸- مداومت مرحوم آقا مصطفی خمینی رحمته به نوافل!-----۴۲۲

۹- تقوا، یاد خدا و توکل!-----۴۲۲

۱۰- روزگار کم رنگ شدن اخلاق!-----۴۲۲

۱۱- ای عقیل! آرام باش!-----۴۲۳

۱۲- آیت الله العظمی خویی رحمته، بسیار مؤدب بودند!-----۴۲۴

۱۳- سه اصل اصیل اخلاقی!-----۴۲۴

۱۴- شش نشوهای ضروری چهارگانه!-----۴۲۴

۱۵- گواهی روزها در روز رستاخیز!-----۴۲۶

فصل ۴ / نکته‌های منطقی ۴۲۷

۱- زحمات فراوان ارسطو در راه علم منطق!-----۴۲۷

۲- علمی که در عرض علم منطق هستند!-----۴۲۹

۳- اهمیت انحاء تعلیمی در منطق!-----۴۲۹

انحاء تعلیمی:-----۴۲۹

۱- نظر فخر رازی درباره تصدیق-----۴۳۳

۲- محال بودن تصدیق بدون تصوّر-----۴۳۴

۳- علت تقسیم علم به تصوّر و تصدیق-----۴۳۴

۴- معلوم و مجهول بودن تصدیقات-----۴۳۴

۵- معلوم و مجهول بودن تصدیقات-----۴۳۴

۶- علم انسان به صور-----۴۳۴

۷- تعریف حرکت-----۴۳۵

- ۴۳۵-۸- فکر منطقی و فکر عرفی-----
- ۴۳۵-۹- مانند سخن روضه خوان ها-----
- ۴۳۵-۱۰- دلالت بر خود-----
- ۴۳۵-۱۱- آینه صاحب صورت-----
- ۴۳۶-۱۲- دلالت وضعی-----
- ۴۳۶-۱۳- مبدأ المبادی-----
- ۴۳۶-۱۴- محال بودن اجتماع ضدین-----
- ۴۳۶-۱۵- محال بودن اجتماع مثلین-----
- ۴۳۶-۱۶- محال بودن دور و تسلسل-----
- ۴۳۷-۱۷- بدیهی ترین بدیهیات-----
- ۴۳۷-۱۸- موضوع علم طبیعی-----
- ۴۳۷-۱۹- چهار مرحله وجود-----
- ۴۳۷-۲۰- تفاوت وجود ذهنی و وجود خارجی-----
- ۴۳۷-۲۱- تفاوت وجود ذهنی با وجود لفظی-----
- ۴۳۸-۲۲- افاده و استفاده-----
- ۴۳۸-۲۳- لفظ مشترک-----
- ۴۳۸-۲۴- معقول اولی و ثانی-----
- ۴۳۸-۲۵- اقسام معانی-----
- ۴۳۹-۲۶- اقسام موجودات خارجی-----
- ۴۳۹-۲۷- اقسام لفظ مرکب-----
- ۴۳۹-۲۸- جوهر و عرض-----

۴۴۰ فصل ۵ / نکته های فلسفی و کلامی

۴۴۰ تلازم وجود با شیئیت!

۴۴۱ فصل ۶ / نکته های اصولی

۴۴۱-۱- شرایط اثبات حکم شرعی با روایات معصومین (ع) -----

۴۴۱-۲- شهرت و تعریف آن! -----

۴۴۲-۳- اقسام سه گانه شهرت! -----

۴۴۳-۴- قیاس باطل، جزء مذهب ما، نیست! -----

۴۴۳-۵- قیاس باطل، نابودکننده دین است! -----

۴۴۵-۶- اصل مثبت و مراد از آن! -----

۴۴۷ فصل ۷ / نکته‌های فقهی

۴۴۷-۱- مستمسک، خلاصه الجواهر است! -----

۴۴۷-۲- حکم، متوجه انسان است، نه خدا! -----

۴۴۷-۳- حکم نذر برای پختن یک خروار حلوا! -----

۴۴۸-۴- تفاوت‌های حد با تعزیر! -----

۴۵۱ فصل ۸ / نکته‌های طلبگی

۴۵۱-۱- شما، بر درس سوار شوید! -----

۴۵۱-۲- آداب المتعلمین، آدرس طلبگی است! -----

۴۵۲-۳- درس را این گونه بخوانید! -----

۴۵۲-۴- جلسه درس، جای خندیدن نیست! -----

۴۵۲-۵- بگویی یا نگویی، درس نمی‌خوانند! -----

۴۵۳-۶- درس امروز را خوب بخوانید! -----

۴۵۳-۷- به سؤال وسط درس، گوش کنید! -----

۴۵۳-۸- باید قدر ساده زیستی طلبگی را دانست! -----

۴۵۴-۹- درس را خوب گوش بگیرید! -----

۴۵۴-۱۰- هوای همدیگر را داشته باشید! -----

۴۵۴-۱۱- لازم نیست همه‌اش را درس بگیرید! -----

۴۵۵-۱۲- میوه شیرین خوب درس خواندن! -----

- ۱۳- من، در دوران طلبگی، زیاد سختی کشیده‌ام! ----- ۴۵۵
- ۱۴- طلبه، باید با صبر و قناعت، درس بخواند! ----- ۴۵۵
- ۱۵- هر استادی، روشی دارد! ----- ۴۵۶
- ۱۶- من، به دو طریق مطالعه می‌کنم! ----- ۴۵۶
- ۱۷- هم خوش بیان بود و هم خوش قلم! ----- ۴۵۶
- ۱۸- ایشان، بسیار مؤدب بودند! ----- ۴۵۷
- ۱۹- من هم روش استادم را در پیش گرفتم! ----- ۴۵۷
- ۲۰- ایام جوانی را ضایع نکنند! ----- ۴۵۷
- ۲۱- اَهَمِّیَّت فوق العادهٔ اخلاق و ساده زیستی! ----- ۴۵۷
- ۲۲- محصل، باید حواشی جمع باشد! ----- ۴۵۸
- ۲۳- فوائد حضور روحانیون در سفرها در میان مسافران! ----- ۴۵۸
- ۲۴- شیوهٔ مطالعات علمی آیت الله العظمی خویی رحمته! ----- ۴۵۹
- ۲۵- متخصص‌ها، پیروزمندند! ----- ۴۶۰

فصل ۹ / نکته‌های رجالی

- ۴۶۱ ----- ابن سکیت! ----- ۴۶۱

فصل ۱۰ / نکته‌هایی دربارهٔ کتاب شناسی

۴۶۳

فصل ۱۱ / نکته‌های ادبی

۴۶۸

- ۱- مضاف مؤنثی که مذکر می‌شود! ----- ۴۶۸
- ۲- لَبَّيْكَ! ----- ۴۶۹
- ۳- سَعْدِيكَ! ----- ۴۷۰
- ۴- سَقِيًّا! ----- ۴۷۰
- ۵- سَمْعًا وَ طَاعَةً! ----- ۴۷۱
- ۶- سُبْحَانَ اللَّهِ! ----- ۴۷۱

۴۷۲-----۷- اعتباری بودن قواعد نحوی!-----

۴۷۳ فصل ۱۲ / نکته‌های طنزآمیز

۴۷۳-----۱- شرکت در مذاکره علم، ثواب دارد!-----

۴۷۴-----۲- می‌ترسم، شهریه‌ام باطل شود!-----

۴۷۵-----۳- من، اصل مثبت را حجت کرده‌ام!-----

۴۷۵-----۴- دشواری گواهی دادن نزد حاجی کلباسی!-----

۴۸۱-----۵- لطفاً، قرآن را نیز خلاصه‌اش کنید!-----

۴۸۲-----۶- پاسخ حکیم بزرگ به قاشق!-----

۴۸۳-----۷- اقوام و بستگان طلبه‌ها نیز جزو مطهرات‌اند!-----

۴۸۵-----۸- دفعه بعد، تو را هم به قم می‌بریم!-----

۴۸۶-----۹- این روضه خوان‌ها، نگذاشتند!-----

۴۸۶-----۱۰- ما، فقط می‌خواهیم روضه بخوانیم!-----

فصل ۱۳ / نمونه‌ای از یکی از جلسات تدریس درس شرح تجرید الاعتقاد مدرس

۴۸۸ فرزانه

۵۰۱ خاتمه / مصاحبه خواندنی با همسر مکرمه مدرس فرزانه

۵۰۳ یک مصاحبه خواندنی و دل‌نشین

۵۴۳ فهرست تفصیلی منابع

۵۶۱ گنجینه تصاویر / برخی از تصاویر مدرس فرزانه

۵۸۳ میراث ماندگار / آثار استاد علی اصغری همدانی

پیش گفتار

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا و نبينا ابى القاسم المصطفى
محمد و آله الطيبين الطاهرين المعصومين و لعنة الله على اعدائهم اجمعين
الى قيام يوم الدين.
خوانندگان گرامی!

با عرض سلام و ادب و تقدیم احترام به محضر مبارک شما، به استحضارتان
می‌رساند، کتابی که اینک در پیش روی شما قرار دارد، مجموعه‌ای از مطالب و
یادداشت‌های این جانب درباره «سیره علمی، عملی، اخلاقی و سخنان ارزشمند
مدرس قوی و متبحر و استاد یگانه و فرزانه، جناب مستطاب، حضرت آیت الله
حاج شیخ غلام رضا رحمانی رحمته الله» می‌باشد.

استادی که در حوزه علمیه کهن دارالایمان همدان، در طی سالیان دراز،
تمام عده و عده و همه توش و توان خود را به کار گرفت تا دل‌های عطشناک
گروهی از طالبان علم و معرفت در آن حوزه قدیمی و کهن را از آب زلال و
زندگی بخش علوم و معارف اسلامی سیراب نماید و در این راستا، تا آخرین
روزهای عمر خود، از هیچ کوشش و تلاشی، دریغ نورزید و از پای ننشست.

استادی که از کتاب «جامع المقدمات» گرفته تا کتاب‌های «سیوطی»،
«مغنی»، «مختصر»، «مطول»، «حاشیه ملا عبدالله»، «منطق مظفر»، «شرح

باب حادی عشر»، «منطق و حکمت منظومه حاج ملا هادی سبزواری»، «شرح تجرید ملا علی قوشجی»، «معالم الاصول»، «اصول فقه مظفر»، «شرح لمعه»، «رسائل و مکاسب شیخ انصاری»، «کفایه آخوند خراسانی»، «مستمسک العروة آیت الله حکیم» و «نهج البلاغه سید رضی»، همه و همه را به بهترین نحو ممکن و با اشتیاق تمام قلبی و با نشاط فراوان روحی، تدریس نمود.

مدرس فرزانه‌ای که عقربه مرکزی قطب نمای او به سوی نیاز طلاب و شاگردانش، قرار و آرام می‌گرفت و کتابی را برای آنان تدریس می‌کرد که آنان به آن نیاز داشتند، نه آن که او خود دوستش داشت. به همین دلیل، تدریس دروس مقدماتی برای طلاب مبتدی، برایش، همان جاذبه را داشت که تدریس دروس سطوح متوسطه، عالی و حتی تدریس دروس خارج و اجتهادی.

مدرس فرزانه‌ای که گرچه حتی برای یک بار هم که شده، به طور رسمی، جلسه درس اخلاقی برای شاگردان خود برگزار نکرد، ولی با این همه، همواره، با اعمال و کردار و حرکات و سکنات خود، عملاً به اطرافیان و شاگردان خود، بهترین و ماندگارترین درس‌های تربیتی و اخلاقی را به طرز دلپذیری می‌آموخت. این جانب، مطالب این کتاب را در یک مقدمه، شش بخش، یک خاتمه و هر یک از آن‌ها را نیز در چند فصل، مرتب و مدون نموده و سپس، نامش را «مدرس فرزانه» نهادم.

بامداد روز شنبه ۸ / اردیبهشت ۱۳۹۷

مصادف با ۱۱ / شعبان ۱۴۳۹، سالروز ولادت حضرت علی اکبر علیه السلام

دارالایمان همدان - علی اصغری همدانی